

PUNTEN VAN AANDACHT
OM DE THEORIELES
TE VERRIJKEN MET
FILMMATERIAAL

Filmbeelden van de werkplek in de theorieles

Afgelopen jaar hebben zijn er vanuit het GoPro onderzoeksproject al twee artikelen gepubliceerd in Vaktijdschrift Profiel. Een artikel over de opzet van het onderzoek en een tweede artikel over het maken van een BPV videoverslag. In dit derde artikel in de reeks gaan we dieper in op het gebruik van filmbeelden van de studenten binnen de theorielessen. [ANNA VERDOES, SIETSE BRANDS, PLEUN DRIESSEN & BAS KOLLÖPFEL](#)

Uitleg van de film voor de klas

AANLEIDING

In de beginfase van dit GoPro-project hebben we interviews afgenomen bij docenten en studenten. Hierbij hebben wij geïnventariseerd waar filmbeelden, gemaakt door studenten, een oplossing voor zouden kunnen zijn binnen het mbo-onderwijs. Een van de problemen die studenten en docenten signaleerden was dat theorielessen niet altijd als interessant worden ervaren door

studenten. Studenten geven aan dat ze 'het vak wel leren in de praktijk'. En dat 'het in de praktijk soms anders gaat dan dat ze in de theorielessen leren'. Oftewel, studenten missen de verbinding tussen wat ze leren in de theorielessen en de praktijk; de beroepencontext komt het klaslokaal niet binnen. Met videobeelden van de praktijk, gemaakt door studenten, kan de docent de beroepencontext van de student het klaslokaal in halen. Studenten kunnen verschillende casussen uit het werkveld aan de hand van video's bespreken in de klas. Dit geeft zicht op hoe taken en handelingen in verschillende contexten uitgevoerd worden en daarnaast kan het studenten helpen om de relatie te leggen tussen op school aangeleerde theorie en de dagelijkse praktijk van het werk. Dit kan de betrokkenheid van studenten verhogen wat leidt tot een hogere motivatie voor de theorielessen.

TWEE MANIEREN OM FILMEN VOOR DE THEORIELES AAN TE PAKKEN

Binnen verschillende pilots is het filmen op werkplek voor de theorielessen uitgetoetst. Hier zijn twee manieren ontstaan om de theorielessen te verrijken met filmmateriaal; 1) de vrije content en de 2) gestuurde content.

Manier 1: Vrije content

Hierbij is het doel dat je studenten kennis laat maken met bijzondere werkzaamheden, die ze normaliter weinig tot niet tegen zullen komen. Deze werkzaamheden vragen soms om een andere aanpak dan de standaard aangeleerde aanpak in de theorielessen. Studenten nemen de camera mee naar het werk (bijvoorbeeld een storingsdienst) en filmen daar situaties die interessant zijn om te bespreken. Onder leiding van

de docent worden deze casussen besproken in de klas. Hierbij kunnen verschillende theoretische concepten terugkomen die de studenten en de docent herkennen in de filmopnames.

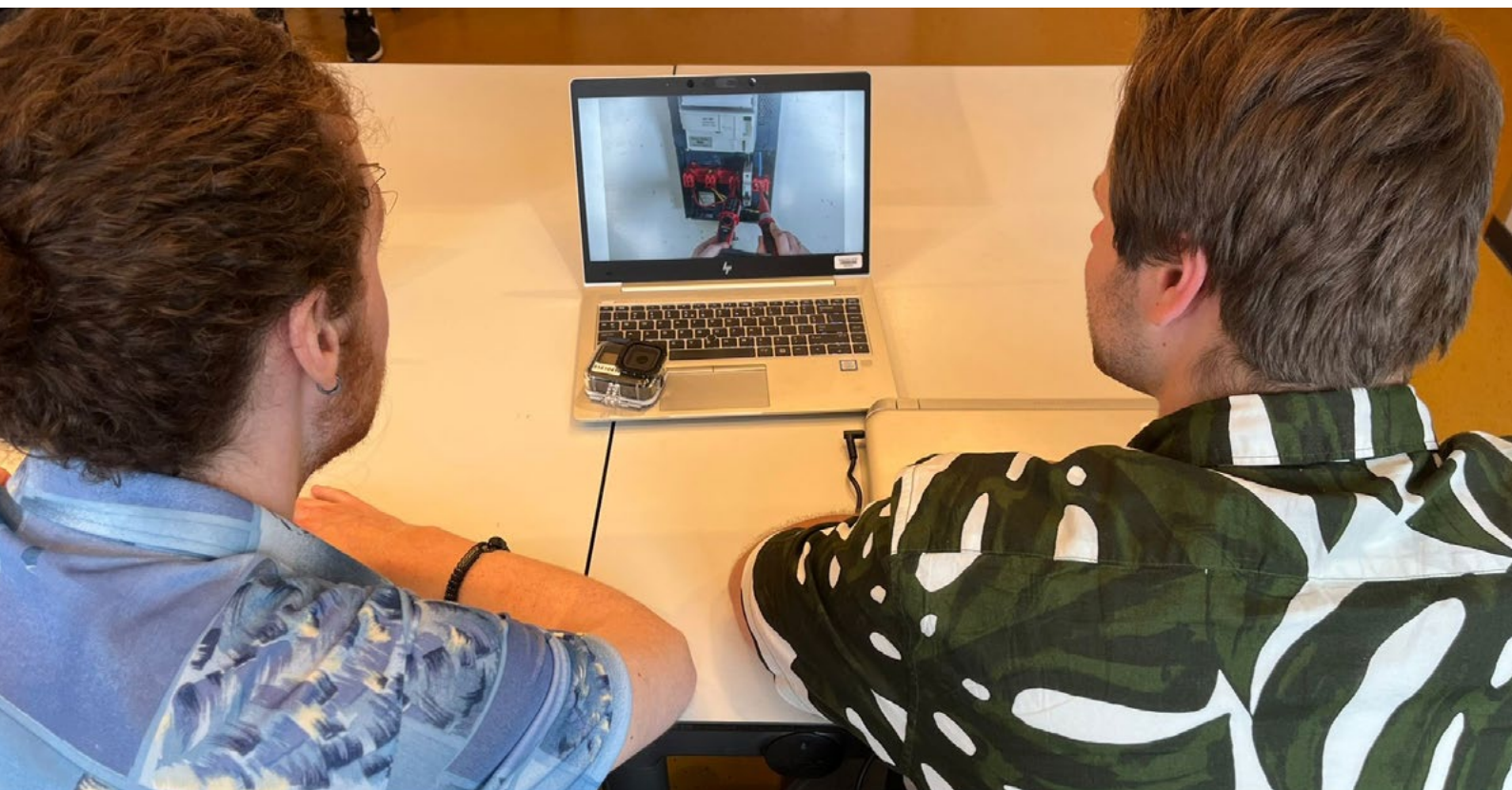
VIDEOBEELDEN TONEN DE BEROEPENCONTEXT VAN DE STUDENT

De uitkomst van deze werkwijze was dat studenten bijzondere situaties opnamen. Er lag bijvoorbeeld een verouderde gasbuis onder de grond waarbij het vervangen ervan op een speciale manier moest gebeuren. De gesprekken die in de klas op een natuurlijke manier ontstaan gaven de docent de mogelijkheid om gesprekken te voeren over verschillende aspecten van de werkzaamheden zoals veiligheidsmaatregelen, het gebruik van speciaal gereedschap en het samenwerken met collega's.

Manier 2: Gestuurde content

Het doel van deze manier van filmen is dat de docent een bepaald theoretisch concept wil verhelderen met filmbeelden uit de praktijk. De docent bepaalt van tevoren welk concept hij wil uitleggen en geeft een student de opdracht om daar gericht casussen bij te filmen. Door de filmbeelden te laten zien tijdens de uitleg snappen studenten beter waarom ze bepaalde theoretische concepten moeten leren.

Studenten vonden het kijken naar elkaars werkzaamheden een relevante en leuke activiteit. Ze werden enthousiast van het bekijken van elkaars filmpjes en kwamen makkelijk met feedback over de gefilmde handelingen. Zo werd er een film »

Twee studenten die samen kijken naar een gemaakte film

getoond over verschillende zaagtechnieken bij bepaalde werkzaamheden. Er kwamen gesprekken op gang over waarom de student op een bepaalde manier handelde. De docent gebruikte de filmpjes vooraf of na afloop van de theoretische uitleg. Hij stelde hierbij kijkvragen aan de studenten om te zien of ze de theorie hadden doorgrond.

PUNTEN VAN AANDACHT OM DE THEORIELES TE VERRIJKEN MET FILMMATERIAAL

Hieronder zetten we al wat tips en trucs voor u op een rijtje voor als je de theorieles ook wilt verrijken met filmmateriaal. Hierbij wordt ingegaan op de verschillende fases van de les; de voorbereiding, tijdens de instructie en tijdens de nabespreking van het filmmateriaal.

Vorbereiding

Het doel van filmbeelden in de klas: Als je studenten kennis wil laten

maken met bijzondere casussen uit het werkveld vraagt dat wat anders dan wanneer je een vastgesteld theoretisch concept wilt uitleggen met behulp van filmmateriaal. Studenten kunnen de vrije hand krijgen in onderwerpen die wat breder van aard zijn zoals het hanteren van veiligheidsmaatregelen. Als het echt gaat om één specifiek theoretisch concept is het makkelijker om van te voren met de student vast te leggen wat hij gaat filmen.

TIP 1: Bedenk van te voren wat je wilt bereiken met het filmmateriaal.

Oefening baart kunst: Het is handig dat studenten al een keer kunnen oefenen met het filmen van vaardigheden. Ze kunnen dan kennis maken met de apparatuur zodat ze in het veld niet tegen dingen aanlopen. Niet alle studenten zullen het leuk vinden om te filmen, dit hoeft ook

niet. Je vergroot het enthousiasme van de studenten als het al, laagdrempelig, een keer in de klas is uitgetest. Laat ze in de praktijkruimte alvast oefenen met wat filmen. Op deze manier kunnen ze spelenderwijs in aanraking komen met de action-camera en het mogelijk ook een zelf een keer willen uitproberen

TIP 2: Oefen samen met studenten het filmen vooraf een keer in de klas.

Voor het bekijken van de film

Doelgericht naar de filmbeelden kijken: Studenten kijken niet altijd geconcentreerd naar de film. Dit zorgt er soms voor dat ze juist het cruciale aspect van de film missen. Zorg ervoor dat je studenten met een kijkvraag naar de film laat kijken. Op deze manier laat je ze kijken naar één onderdeel waar je later op terug wilt komen tijdens het uitleggen van het theoretische concept. Een voorbeeld

Een docent die napraat met een student

van een kijkvraag kan bijvoorbeeld zijn; zijn er dingen die anders gaan, dan dat je op basis van de theorie verwacht?

TIP 3: Stel een kijkvraag zodat studenten weten waarop ze moeten letten tijdens het kijken naar de film.

IN DE LOOP DER TIJD KAN EEN DOCENT EEN DATABANK MET FILMMATERIAAL OPBOUWEN

Na afloop van de film:

Filmbeelden bespreken: Door deze reflectie op de film doorgronden ze de theoretische stof vaak beter. Laat

studenten nadenken over welke theoretische concepten er terug kwamen in de film en wat ze ervan vonden. Doe dit met gerichte vragen over de film zoals; Wat vonden jullie goed gaan bij het uitvoeren van deze taak? Als je nu het filmpje vergelijkt met de theorie van onderwerp ... wat zijn de overeenkomsten/ verschillen? Op welke manier heeft student X ervoor gezorgd dat de veiligheid werd gewaarborgd? Wat zijn dingen die jullie op het werk anders doen dan wat je hier op het filmpje zag?

TIP 4: Laat studenten reflecteren op de filmbeelden met gerichte vragen aan de klas.

CONCLUSIE

Studenten en docenten uit de pilots vinden een filmpje, gemaakt door studenten, een waardevolle aanvulling op de theorieles. De filmpjes kunnen de jaren erna ook ingezet worden in het lesmateriaal en zo

bouwt een docent langzaam een databank met filmmateriaal op. De theorie kan op deze manier goed gekoppeld worden aan de beroepencontext van de studenten. Wil je nu ook hiermee aan de slag, kijk dan eens hier; <https://opleidenmetgopro.nl/videocasus-in-de-klas>. Hier staat alle informatie om ook te starten met het filmen door studenten. Je vindt hier onder andere een docenten- en studentenhandleiding voor het gebruik van filmmateriaal in de theorielessen. Ook vind je hier veel vragen die je kunt stellen aan de klas om ze te laten reflecteren op de getoonde filmbeelden. ■

ANNA VERDOES, DOCENT HOGESCHOOL UTRECHT; SIETSE BRANDS, DOCTORAAL-STUDENT AAN DE UNIVERSITY OF TWENTE; PLEUN DRIESSEN, PDENG BIJ UNIVERSITY OF TWENTE; BAS KOLLÖFFEL, DOCENT UNIVERSITY OF TWENTE